

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره ترتیب چاپ ۱۰۹۰
شماره چاپ سابقه
شماره دفتر ثبت ۳۳۵

دوره پنجم - سال دوم
۱۳۷۶ - ۱۳۷۷
تاریخ چاپ ۱۳۷۷/۲/۹

لایحه

لایحه اعطای برخی تسهیلات مربوط به آزادگان به
آندسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی
محکومیت سیاسی داشته‌اند

(بر اساس تقاضای نمایندگان محترم، یک فوریت این لایحه
در جلسه ۱۳۷۷/۲/۲ به تصویب رسید.)

امور اداری و استخدامی

کمیسیونهای ارجاعی

امور اقتصادی و داری و تعاون - امور قضایی و حقوقی - شوراها و امور داخلی
کشور - امور بهداشتی و بهزیستی - امور نهادهای انقلاب

اداره کل قوانین

بسمه تعالی

شماره ۱۸۵۸۱/۲۹۶۰

تاریخ ۱۳۷۷/۱/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری

لایحه اعطای برخی تسهیلات مربوط به آزادگان به آندسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند، که در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۱۹ هیات وزیران تصویب شده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

سید محمد خاتمی

رییس جمهور

نظر به اینکه قوانین و مقرراتی که تاکنون در مورد محکومیت‌های سیاسی زمان طاغوت به تصویب رسیده است صرفاً ناظر به افرادی است که قبل از دستگیری و محکومیت، رابطه استخدامی با دولت داشته‌اند و در ارتباط با دوران بازداشت و محکومیت سیاسی افرادی که در رژیم طاغوت رابطه استخدامی با دولت نداشته‌اند حکمی وجود ندارد، همچنین با توجه به اینکه تغییرات اعمال شده توسط مجلس شورای اسلامی در زمینه لایحه تقدیمی هیات وزیران مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته است و بمنظور ارج‌گذاری به فداکاریهای افراد فوق‌الذکر، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

**لایحه اعطای برخی تسهیلات مربوط به آزادگان به
آندسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی
محکومیت سیاسی داشته‌اند**

ماده واحده - کلیه افرادی که از تاریخ ۱۳۳۲/۵/۲۸ تا ۱۳۵۷/۱۱/۱۶ با الهام از مبارزات و مجاهدات امام خمینی (ره) به دلایل امنیتی، مذهبی یا اتهامات سیاسی دیگر حداقل به مدت شش ماه در بازداشت یا حبس قطعی بوده‌اند، در حدودی که در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود، مشمول تسهیلاتی می‌شوند که در قوانین و مقررات مربوط به آزادگان پیش‌بینی شده است.

تبصره ۱ - مفاد این قانون با رعایت تبصره (۴) قانون تعیین تکلیف لوایح قانونی مربوط به رفع آثار محکومیت‌های سیاسی - مصوب ۱۳۶۶ - قابل اجزاست.

تبصره ۲ - آیین‌نامه اجرایی این قانون مشتمل بر ضوابط اعطای تسهیلات متناسب با مدت حبس یا بازداشت و نیازمندی مشمولان، بنا به پیشنهاد سازمان‌های امور اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه و تامین اجتماعی و با همکاری وزارت اطلاعات به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

رئیس جمهور   وزیر امور اقتصادی و دارایی   وزیر دادگستری

قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور

ماده ۱ - اسرای آزاد شده به کسانی اطلاق می‌گردد که به سبب مأموریت
مخونه در طول جنگ تحمیلی، و در جهت دفاع از انقلاب اسلامی و استقلال
و تمامیت ارضی کشور جمهوری اسلامی توسط عوامل دشمن در داخل یا خارج
از کشور اسیر گردیده و پس از مقاومت دلیرانه آزاد شده باشند.

ماده ۲ - اسرای آزاد شده و مشمول قانون خدمت وظیفه عمومی در صورت
سلامت روحی و جسمی در صورتیکه بیش از شش ماه در اسارت بوده‌اند از
خدمت وظیفه عمومی معاف می‌گردند و در صورتیکه کمتر از شش ماه اسیر
باشند به میزان سه برابر مدت اسارت از مدت خدمت وظیفه آنان کسر می‌گردد و اداره
وظیفه عمومی سکف است با اعلام نظر بنیاد شهید نسبت به تعیین وضعیت
خدمت وظیفه عمومی آنان فوراً اقدام نماید.

تبصره ۱ - ایرانیانی که در راه دفاع از انقلاب اسلامی در خارج از ایران
برای مدت ۶ ماه یا بیشتر به زندان افتاده‌اند مشمول این قانون می‌باشند.
تبصره ۲ - افراد غیر نظامی که در بدو تهاجم نظامی دشمن بطور عادی
به اسارت درآمده‌اند در صورتیکه شماره اسارت داشته و در اردوگاه بوده باشند
مشمول این قانون خواهند بود و در موارد تردید استعمال از وزارت اطلاعات
ضروری است.

تبصره ۳ - اسرای آزاد شده از پرداخت هرگونه وجوه اخذ شده تحت
عناوین، مابه‌التفاوت، خسارات وارده و غیره ناشی از اجرای این ماده معاف
بوده و صدور کارت پایان خدمت به منزله تسویه حساب نیز تلقی می‌گردد.

ماده ۳ - سازمان ثبت احوال کشور موظف است نسبت به صدور قوری
شناخته جدید جمهوری اسلامی برای عموم اسرای آزاد شده اقدام نماید .
ماده ۴ - کلیه دستگاههاییکه به نحوی شناخته‌های اسراء را بر طبق
آییننامه‌ها و ضوابط خاص خود حمایت می‌نموده‌اند موظفند پس از آزادی
اسراء تا یکسال کم‌کم به حمایت خود ادامه دهند .

ماده ۵ - اسرای آزاد شده که در جریان جنگ تحلیلی و مدت اسارت
بد تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد اسراء جانبازان به درجه جانبازی نائل
شده‌اند یا بر اثر ضایعات ناشی از دوران جنگ و اسارت جانباز و با از کار افتاده
می‌شوند با صلاحدید مقام رهبری تحت پوشش بنیاد جانبازان قرار خواهند
گرفت و مانند سایر جانبازان با آنان رفتار خواهد شد .

تبصره ۱ - معالجه و درمان این عده از جانبازان با اولویت از سوی
بنیاد جانبازان انجام می‌گیرد .

تبصره ۲ - تشخیص لزوم اعزام اسرای آزاد شده جانباز و بسیار به خارج از
کشور بعهده کمیسیون پزشکی بنیاد جانبازان می‌باشد .

ماده ۶ - وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و کلیه دستگاههایی
که امکانات بهداشتی و درمانی دارند و همچنین کلیه بیمارستانها و مراکز
درمانی خصوصی مکلفند حسب مورد نسبت به درمان رایگان آنسته از اسرای
آزاد شده که بیمار تشخیص داده می‌شوند تا بهبودی کامل اقدام و گواهی
لازم دال بر سلامت آنان را صادر نمایند . و برای کلیه اسرای آزاد شده و افراد
تحت تکفل آنان دفترچه تأمین خدمات درمانی همانند کارکنان مشمول
قانون تأمین خدمات درمانی ، (بدون پرداخت حق تأمین سرانه ماهیانه و برای
استفاده تا صدور گواهی بازتوانی و یا تازمانی که تحت مقررات درمانی دیگری
قرارنگرفته باشند) صادر نمایند .

تبصره ۱ - هزینه خدمات ارائه شده از سوی بیمارستانها و مراکز درمانی
خصوصی بد اسرای آزاد شده بر اساس تعرفه‌های وزارت بهداشت ، درمان و
آموزش پزشکی از سوی وزارت مذکور پرداخت خواهد شد .
تبصره ۲ - اعتبار مورد نیاز اجرای این طرح همه ساله در قانون بودجه

کل کشور منظور می‌شود .
ماده ۷ - اسرای آزاد شده که با تشخیص کمیسیون مربوطه از کار افتاده
کلی شناخته شوند در صورتی که مشمول هیچیک از قوانین و مقررات برآری
حقوق وظیفه یا مستمری از کار افتادگی جانبازان نباشند دریافت متوسط حقوق
وظیفه و مستمری از کار افتادگی جانبازان موضوع قانون برقراری مستمری
در بازه بیمه‌شدگانی که بدعت همکاری با نیروهای مسلح ... مصوب

۱۳۶۰/۱۱/۱۸ که توسط دستگاه مربوطه نسبت به آنان پرداخت می‌گردد و چنانچه مستحری مذکور کفاف زندگی آنان را ندهد دستگاه مربوطه موظف است ماهه التفاوت را برای نیل به زندگی متعارف پرداخت نماید و سایر آزادگان برحسب مورد مشمول قوانین و مقررات از کارافتادگی جانبازان ذریبط خواهند شد.

ماده ۸ - اسرای آزاد شده که قبل از اسارت در استخدام هر یک از دستگاههای مشمول این قانون بوده‌اند می‌توانند پس از آزادی تا مدت یک دهم زمان اسارت (حداقل ۲ ماه و حداکثر ۴ ماه) با استفاده از حقوق و مزایای مستمر استراحت نمایند.

تبصره - کلیه مرخصیهای استحقاقی سانیان آزادگان به نسبت مدت اسارت ذخیره می‌گردد و در صورت تسامیل و درخواست فرودآمده، معادل حقوق و مزایای مدت مذکور، به‌وی پرداخت می‌گردد.

ماده ۹ - کلیه دستگاهها موظفند نسبت به ادامه اشتغال اسرانی که آزاد شده یا می‌شوند حداقل در شغل سازمانی قبل از اسارتشان و یا هم‌تراز آن از نظر سطح حقوق و مزایا و شمولیات شغلی اقدام و امکان اشتغال به کار آزادگانی که کارمند دولت بوده و مایلند در محل سکونت فعلی خانواده خود بمانند را فراهم نمایند.

تبصره ۱ - در صورتی که به دلیل عدم توانائی جسمی فرد آزاده یا به دلیل اشغال پست سازمانی مربوط توسط متصدی دیگر، امکان اشتغال فرد در پست سازمانی قبلی یا هم‌تراز آن وجود نداشته باشد، در صورت کاهش حقوق و مزایای ماهه التفاوت حقوق و مزایای جدید با حقوق و مزایای پست قبلی بایستی به دریافتی وی اضافه گردد.

تبصره ۲ - در مواردی که ارتقاء به پست سازمانی جدید نیازمند دوره‌های تخصصی و آموزشی ویژه باشد دستگاه ذریبط موظف است اولویت برقراری دوره مزبور را برای آزادگان تسهیل نماید.

ماده ۱۰ - محدودیت بند الف ماده ۱۴ قانون استخدام کشوری برای استخدام اسرای آزاد شده جهت ورود به خدمت دستگاههای دولتی الزامی نیست.

ماده ۱۱ - کلیه دستگاهها مکلفند وضعیت استخدامی اسرای آزاد شده که در هنگام اسارت در استخدام غیر رسمی یا موقت داشته‌اند بادرخواست کتبی آنان تأیید دستگاه مسؤول رسیدگی به امور آزادگان به‌رسمی، ثابت، دائم و یا عناوین مشابه تبدیل نمایند.

ماده ۱۲ - اسرای آزاد شده از لحاظ مستثنی بودن از تبصره ۶ قانون

پوشه سال ۱۳۶۴ کل کشور همانند خانواده‌های شهداء و جانبازان خواهد بود و کلیه دستگاهها موظفند از تاریخ تصویب این قانون حداقل ده درصد از پرسنل مورد نیاز خود را با رعایت ضوابط و مقررات از میان اسیران آزاد شده‌ای که نیاز به اشتغال دارند ضمن هماهنگی با بنیاد شهید تأمین نمایند.

ماده ۴ - مدت اسارت برای عموم آزادگان اعم از اینکه قبل از اسارت در دستگاهها شاغل بوده و یا بعد از اسارت شاغل گردید با تمام آن به ازاء هر یک سال اسارت دو سال بعنوان - بنه خدمت رسمی و مرتبط تلقی می‌گردد و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت. دستگاه ذینفع موظف است کسورهای بازنشستگی را در قانون بودجه سال بعد پیش‌بینی و به صندوقهای بازنشستگی ذیربط پرداخت نماید.

تبصره - نحوه ارتقاء و ترفیحات آزادگان پرسنل نیروهای مسلح تابع دستورالعملی است که به تصویب ستاد فرماندهی کل قوا برسد.

ماده ۱۴ - مدت معالجه آزادگان و استراحتیای بعدی آنان طبق تجویز پزشک معالج و تأیید پزشک معتمد دستگاه محل اشتغال جزء سابقه خدمت رسمی مربوط و به‌عنوان حالت اشتغال تلقی و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۵ - آزادگانی که به درجه جانبازی نایل گشته و یا آزادگان سرجوخ و پیمانکه تحت پوشش برنامه‌های حمایتی هستند چنانچه تا قبل از زمان بازنشستگی به تشخیص کمیسیون پزشکی مشترک بنیاد شهید و آزادگان در اثر بیماری ناشی از زمان اسارت و فوات یا بنده شهید تقی و خانواده آنان تحت پوشش حمایتی بنیاد شهید قرار خواهند گرفت. در صورت فوت طبیعی با پرداخت حق بیمه توسط دستگاه مسوول رسیدگی به اسیران آزادگان از بدو اسارت به سایرین تأمین اجتماعی، از مستمری فوت و سایر مزایای تأمین اجتماعی استفاده خواهند نمود.

ماده ۱۶ - برای جذب آزادشدگان در مشاغل آزاد اعم از تولیدی (تعاونی، کشاورزی، خدماتی و...) کلیه بانکهای سراسر کشور موظفند نسبت به اعطاء وام با حد "کارمزد و هر گونه تسهیلات بانکی اقدام نمایند. آئیننامه جزئیات این ماده توسط بانک مرکزی و یا همکاری دستگاه رسیدگی به اسیران آزادشدگان ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و پس از تصویب عیان‌دیران برای اجراء ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۷ - وزارت اسرافتصادی و دارائی، بانک مرکزی و شورای عالی بانکها لازم است در اعطای اعتبار به آزادگانی که تصمیم به اسدندان واند

تولیدی (بماونی، خدماتی و کشاورزی) دارند اولویت قائل شده و تسهیلات لازم جهت احداث واحدهای مذکور از طریق دز نظر گرفتن معاینات مالیاتی در پنج سال اول بهره‌برداری اقدام نماید.

ماده ۱۸ - کارفرمایان کارگاهها، کارخانجات و مؤسسات خصوصی که بصورتی از اسکانات و خدمات دولتی نظیر ارزه انرژی، مواد اولیه، اعتبارات بانکی، و غیره استفاده نمایند، نتوانند نسبت به آزادگانی، بلکه قبل از اسارت در واد، این آنان به کار اشتغال داشته‌اند مجدداً بکارگرفته و نسبت به مضرب شغلین در استخدام جدید برای اشتغال آنان اولویت قائل شوند.

ماده ۱۹ - وزارت امور اقتصادی و دارائی مکلف است به آزادگانی که با مشکلات مالیاتی مواجه هستند معالیت با تخفیف ۵۰٪ مالیاتی اعطاء نماید.

ماده ۲۰ - اسرای آزاد شده کلیه وزارتخانه‌ها و دستگاههای مذکور در ماده ۲۳ این قانون مکلفند با دستگاه سروکل رسیدگی به امور اسرای آزاد شده همکاری نموده و بخشی از خدمات و اسکانات خود را در زمینه‌های (درمان، توانبخشی، تهیه مسکن، ایجاد اشتغال، تحصیل، تهیه وسائل زندگی، اعطای معاینات عوارض و مالیاتی، عطای وامهای ازدواج و ضروری، ایجاد واحدهای تولیدی و صنعتی، کشاورزی، خدماتی، عمرانی و صنعتی، برقراری مستبری، تهیه وسائل نقلیه شخصی و همگانی، دادن سواقت اصولی و پروانه‌های صنفی، ساختمانی و پایان کار، تهیه کالاهای نسبی و سهمیه‌بندی شده و مصالح ساختمانی، انجام امور حقوقی مبتلا به آنان و...) به انجام امور اسراء آزاد شده تخصیص دهند. آییننامه‌های اجرایی این ماده ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱ - اسرای آزاد شده داوطلب استخدام در دستگاههای مذکور در ماده ۲۳ از شرط حداقل تحصیلات مندرج در بند ج ماده ۱۴ قانون استخدام کشوری معاف می‌باشند و با سواد خواندن و نوشتن می‌توانند استخدام شوند و دستگاههای ذیربط موظفند وسائل اداسه تحصیلات این قبیل افراد را فراهم نمایند.

تبصره - مدرک تحصیلی آزادگان از نظر استخدامی معادل یک سطح تحصیلی بالاتر تلقی می‌شود.

ماده ۲۲ - وزارت آموزش و پرورش و وزارت فرهنگ و آموزش عالی مکلفند که با تشکیل دوره‌های نمرده کوتاه مدت جبران عقب افتادگی تحصیلی دوران اسارت آزادگان را نموده و پس از استماتت مدرک تحصیلی لازم به آنان اعطاء نمایند. وزارتین مذکور آییننامه اجرایی لازم را ظرف دو ماه تهیه و به تأیید هیئت وزیران می‌رسانند.

ماده ۲۳ - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و دستگاههای قضائی - نهادهای وابسته جمهوری - مجلس شورای اسلامی - سازمان عباد و نیما و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران - مؤسسات و شرکتهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها، شرکتهای بیمه، مؤسسات و شرکتهای کارخانجات ملی شده و دارای مدیریت دولتی و تحت پوشش مؤسسات دولتی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، شیرماروپا و مؤسسات تابعه و یا وابسته به آنها و کلیه شرکتهای و مؤسساتی که بنحوی از بودجه عمومی دولت استفاده می‌نمایند کلیه مؤسسات و شرکتهای کارخانجاتی که بهر نحوی از سهام یا سرمایه‌گذاری و یا کمک مالی دولت استفاده می‌نمایند و عماد برای‌ها و مؤسسات و آکاداری دولت به مؤسسات فرهنگی خیریه و عام‌المنفعه و همچنین مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است شمول این قانون می‌باشند و در این قانون اختصاراً دستگاه نامیده شده است.

ماده ۲۴ - دستگاههای مذکور در ماده ۲۳ این قانون موظفند کلیه اقداماتی را که در برنامه حمایت از اسرای آزاد شده قرار می‌گیرد با هماهنگی دستگاه مسوول رسیدگی به اسوار آزادگان اجراء نمایند.

ماده ۲۵ - اعتبارات لازم برای هزینه‌های مربوط به کلیه اسوار آزادگان از محلهای اعتبارات دفاعی ردیف ۱۰۰۳۰۴، برای سالجاری و برای سالهای آتی در بودجه عمومی کشور تامین گردد.

ماده ۲۶ - اسرای آزاد شده موضوع این قانون، در شمول کلیه امتیازات اعطائی (که قبلاً در قوانین و مصوبات و هیأت وزیران و سایر مقررات قانونی برای رزمندهگان پیش‌بینی شده است و در این قانون به آن اشاره‌ای نشده است) خواهند بود.

تبصره - مدت اسارت اسرای آزاد شده برای احتساب امتیازات این قانون معادل دو برابر مدت حضور در جبهه محسوب می‌گردد.

ماده ۲۷ - اجرای مفاد مواد ۹ و ۱۱ مصوب و ایجاد اشتغال دولتی در ماده ۱۹ مشروط به تأیید وزارت اطلاعات و در خصوص پرسنل کادر نیروهای مسلح مشروط به تأیید حفاظت اطلاعات ذریبط خواهد بود.

ماده ۲۸ - آییننامه‌های اجراء این قانون حسب مورد ظرف مدت دو ماه به پیشنهاد دستگاه ذریبط و با تأیید دستگاه مسوول رسیدگی به اسوار آزادگان و تصویب هیأت وزیران به مورد اجراء گذاشته می‌شود.

ماده ۲۹ - رئیس جمهور مسوول نظارت بر حسن اجرای این قانون بوده و مسوول ستاد رسیدگی به اسوار آزادشدگان را تعیین خواهد نمود.

قانون تعیین تکلیف لوائج قانونی مربوط به رفع آثار محکومیت‌های سیاسی
ساده واحده - اخراج آن عده از مستخدمین دولت اعم از کشوری و
لشکری که رژیم سابق تحت عنوان علل امنیتی، سیاسی یا مذهبی به دستور
و حکم ساواک منحل یا سراج امنیتی مربوطه بدون محکومیت قطعی دادگاه از
تاریخ ۱۳۴۲/۳/۱۵ تا ۵۷/۱۱/۱۶ صورت گرفته است کما لم یکن تلقی
میشود.

تبصره ۱ - مشمولین این ماده می‌توانند جهت روشن شدن وضع استخدامی
خود به دستگاه دولتی که قبل از اخراج در خدمت آن بوده‌اند مراجعه
نمایند تا در صورت احتیاج به خدمت اعاده شوند و در صورت عدم احتیاج
توسط همان دستگاه بشرح زیر بازنشسته یا بازخرید شوند :

الف - کسانی که سابقه خدمت دولتی قبل از اخراج آنان با احتساب
دوران عدم اشتغال تا تاریخ تصویب این قانون بیش از ۲۰ سال باشد
براساس مجموع سنوات مذکور (حداکثر سی سال) بازنشسته خواهند شد .
حقوق بازنشستگی آنان طبق مقررات استخدامی مؤسسه مربوطه تعیین میگردد .
ب - کسانی که سابقه خدمت دولتی قبل از اخراج آنان با احتساب دوران
عدم اشتغال تا تاریخ تصویب این قانون کمتر از ۲۰ سال باشد ، سنوات
خدمت آنان با احتساب دوران عدم اشتغال طبق مقررات استخدامی مربوطه
بازخرید خواهند شد و سلاک تعیین حقوق بازخریدی شغلی است که براساس
مقررات استخدامی مؤسسه مربوطه شرایط احراز آن را در زمان اخراج دارا
بوده است .

تبصره ۲ - در مورد پرسنلی که به خدمت اعاده شده یا میشوند ، دوران عدم
اشتغال جزء سابقه خدمت آنان منظور خواهد شد .

تبصره ۳ - به پرسنل مشمول این ماده واحده برای دوران عدم اشتغال حقوقی
پرداخت نخواهد شد و به منظور احتساب دوران مزبور جزو سنوات خدمتی ،
بازنشستگی یا بازخریدی وجهی از مستخدم دریافت نمیشود .

تبصره ۴ - اعاده به خدمت ، بازنشستگی یا بازخریدی موضوع این قانون صرفاً
در باره مستخدمین سزین و معتقد به اصول و سیاسی اسلام قابل اجراء است و
شامل عناصر با تفکر و شی‌الحادی - التناطی و مانند آن نمیشود ، تشخیص
این امر با دادگاههای انقلاب اسلامی است و تشخیص اینکه مستخدم بعمل
امنیتی ، سیاسی یا مذهبی از خدمت اخراج شده است براساس مدارک مربوط
حسب مورد با وزارت اطلاعات یا سازمان نظامی نیروهای مسلح جمهوری
اسلامی ایران ، اداره دوم ستاد مشترک و سازمان حفاظت اطلاعات ارتش
جمهوری اسلامی ایران خواهد بود .

تبصره ۵ - از تاریخ تصویب این قانون ، لایحه قانونی مربوط به پرسنل
اخراجی نیروهای مسلح که بدون حکم دادگاه اخراج گردیده‌اند مشوب
۱۳۴۹/۲/۶ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران سلبی میگردد .

قانون تسهیلات استفاده از وام مسکن آزادگان

ماده واحده دولت موظف است مابه التفاوت کارسزد و سود تسهیلات اعطائی بانکی جهت تهیه مسکن آزادگان را در قالب عقود اسلامی پس از کسر چهار درصد آن که توسط آزادگان پرداخت خواهد شد در سال ۱۳۷۰ از محل اعتبار ردیف ۰۰۳۰۰۱ (هزینه های پیش بینی نشده) قانون بودجه سال جاری کل کشور تأمین و پرداخت نماید.

پرداخت مابه التفاوت کارسزد و سود تسهیلات فوق در هر یک از سالیهای بعد توسط دولت مشروط به پیش بینی و تصویب اعتبار لازم ضمن بودجه همان سال خواهد بود.

تبصره ۱- میزان تسهیلات اعطائی توسط ستاد آزادگان تعیین می گردد. حداکثر مبلغ این تسهیلات دسیلیون ریال می باشد. کیفیت پرداخت و تعیین اولویتها در آئین نامه ای که توسط هیات دولت تصویب می رسد مشخص می گردد.

تبصره ۲- دولت موظف است گزارش عملکرد این قانون را هر سه ماه یکبار به کمیسیونهای امر اقتصادی و دارائی و برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب برای جانبازان، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهیدا و متفودین و اصلاح مواد از قانون نظام صنی

ماده ۱ - وزارت بازرگانی مکلف است با رعایت بند ۸ ماده ۴ قانون نظام صنی نسبت به صدور پروانه کسب افراد ذیل که دارای محل کسب صنی یا اجاره ای می باشند اقدام نماید :

الف - جانبازان و اسرای آزاد شده .

ب - سرپرست خانواده ای که فرزند ذکور آن خانواده به شهادت رسیده یا متفود الاثر شده باشند .

ج - یکی از وابستگان درجه یک شهید یا متفود الاثری که متکفل کمک هزینه خانواده هایشان می باشد .

تبصره ۱ - تسهیلات پیش بینی شده برای متقاضیان فوق الذکر پس از تطبیق شرایط و مدتی توسط نهاد ذیربط و کلا برای یکبار منظر خواهد گردید.

تبصره ۲ - اتحادیه ها موظفند ضمن پذیرش فرد صنی مربوطه نسبت به ایجاد تسهیلات و امکانات همانند سایر افراد صنی عضو آن اتحادیه برای آنان اقدام نمایند .

تبصره ۳ - در شهرهایی که اداره بازرگانی وجود ندارد، شهرداری باید شهرداری
محل وظایف فوق را انجام می دهد .
ماده ۲ - جانبازان ، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدای موضوع ماده ۱
نیاستی دارای شغل دیگری بوده و یا از وزارتخانه های دیگر موافقت اصولی
گرفته باشند .

ماده ۳ - شهرداری ها و دیگر سازمان های ذیربط موظفند هر زمان تسهیلات
لازم را در خصوص واحد صنفی متقاضیان فوق الذکر فراهم نمایند .

ماده ۴ - جانبازان ، اسرای آزاد شده و خانواده های محترم شهداء و
منفوقین سرپیوسته ماده ۱ که دارای پروانه کسب می باشند ، می توانند با
موافقت نهاد سرپیوسته از محل قبلی خود به شهرستان یا استان دیگری انتقال
یابند و بشرط ابطال پروانه کسب قبلی در محل جدید از شرایط فردی جهت
صدور پروانه کسب معاف بوده و پروانه کسب آنان صادر می گردد .

ماده ۵ - در صورتیکه نوع شغل مورد درخواست متقاضیان سرپیوسته مستلزم
اخذ صلاحیت فنی لازم باشد و متقاضی فاقد شرط مذکور شناخته شود با معرفی
مباشر واجد شرایط صدور پروانه کسب آنان بلامانع می باشد .

تبصره - اعتبار پروانه مذکور منوط به اشتغال مباشر می باشد .

ماده ۶ - به منظور حل مشکلات صدور پروانه کسب افراد موضوع این
قانون کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارتخانه های بازرگانی ، کشور ، بنیاد
شهید و بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی به مسوولیت وزارت بازرگانی ، تصمیمات
لازم را با رعایت مقررات و قوانین اتخاذ می نمایند . تصمیمات کمیسیون مذکور
برای کلیه دستگاهها و سازمان ها معتبر و لازم الاجرا است .

ماده ۷ - آیین نامه اجرایی مواد مذکور ظرف مدت سه ماه توسط وزارت
بازرگانی با همکاری بنیاد شهید و بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی تهیه و
به تصویب عیات عالی نظارت خواهد رسید .

اصلاح موادی از قانون نظام صنفی

تبصره ۸ - تبصره ذیل به ماده ۴ اضافه می گردد :

تبصره - انواع صنف به چهار گروه ذیل تقسیم می گردد :

۱ - صنوف تولیدی - آن دسته از صنوفی که فعالیت و خلاقیت های آنها
منجر به تغییر فیزیکی و یا شیمیائی مواد گشته و مستحراً تولیدات خود را مستقیم
یا غیر مستقیم در اختیار مصرف کننده قرار میدهند صنف تولیدی نایبه میشود .

۲ - صنوف خدمات فنی - آن دسته از صنوفی که فعالیت آنها منجر به رفع عیب و نقص یا مرمت و نگهداری کالا می‌گردد یا اشتغال به آن مستلزم داشتن صلاحیت فنی لازم می‌باشد ، صنف خدمات فنی نامیده می‌شود .

۳ - صنوف توزیعی - آن دسته از صنوفی که صرفاً نسبت به عرضه کالا از محل واردات یا تولیدات داخلی اقدام می‌نمایند بدون آنکه در تولید کالا یا تغییر دادن کیفیت آن نقش داشته باشند صنف توزیع نامیده می‌شود .

۴ - صنوف خدماتی - آن دسته از صنوفی که با فعالیت‌های خود تسهیلات از نیازهای جامعه را تأمین نموده و این فعالیت در زمینه تبدیل مواد به فرآورده و یا خدمات فنی باشد ، صنف خدماتی نامیده می‌شود .

ماده ۹ - ساده ۲۹ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد :

میزان و نحوه وصول درآمدهای اتحادیه‌های صنفی که از طریق حق عضویت افراد صنفی ، حق خدمات فنی ، آموزشی و کسب‌آموزشی مجامع امور صنفی کسب‌می‌گردد متناسب با وضعیت اتحادیه و نوع شغل و شهر سربنده و همچنین مبالغی که اتحادیه‌های صنفی به حساب مجمع امور صنفی ذی‌ربط وارد می‌نمایند ، حسب آیین‌نامه‌هایی که توسط وزارت بازرگانی و یا کسب نظر مجامع امور صنفی تهیه و به تصویب هیأت عالی نظارت خواهد رسید ، مشخص می‌گردد .

ماده ۱۰ - ساده زیر با دو تبصره در ابتدای فصل پنجم اضافه می‌شود :

مجمع امور صنفی به دو طریق زیر از نمایندگان منتخب اتحادیه‌های مرکزی

صنفی یا اتحادیه‌های صنفی تشکیل می‌گردد :

الف - مجمع امور صنفی اتحادیه‌های تولیدی ، خدمات فنی .

ب - مجمع امور صنفی اتحادیه‌های توزیعی ، خدماتی .

تبصره ۱ - در کلیه مواردی که در این قانون مجمع امور صنفی قید گردید ،

است. وظایف و اختیارات بر حسب مجامع امور صنفی و سازمان‌دهی و خدمات فنی و یا صنوف توزیعی و خدماتی تفکیک می‌گردد و دارائی‌ها و اموال موجود به نسبت آورده‌های نقدی و غیر نقدی هر اتحادیه بین دو مجمع مذکور تقسیم می‌گردد . کمیسیون‌های نظارت سرجمع رسیدگی به اختلافات این موضوع می‌باشند .

تبصره ۲ - لیست صنوف و اتحادیه‌های تولیدی ، خدمات فنی و توزیعی ، خدماتی حداکثر ظرف مدت دو ماه توسط هیأت عالی نظارت تفکیک و تعیین

خواهد شد سپس کلیه اتحادیه‌ها موظفند نماینده خود را جهت تشکیل مجمع امور صنفی مربوطه معرفی نمایند و کمیسیون‌های نظارت مکلفند حداکثر ظرف مدت یک ماه نسبت به انتخابات مجامع فوق اقدام نمایند و پس از طی مراحل مذکور کلیه مجامع قبل منحل خواهد بود.

ماده ۱۱ - بند ۶ ماده ۳۳ بشرح ذیل اصلاح می‌گردد :

۶ - نظارت در اجرای مقررات فنی ، بهداشتی ، ایمنی ، حفاظتی ، بیمه‌گذاری و سایر مقررات مربوط به شرایط واحدهای صنفی که از طرف مقامات صالح وضع می‌شود و همچنین همکاری با مأمورین مربوط در اجرای مقررات مذکور بوسیله اتحادیه‌ها ، در هر موقع که از طرف مجمع امور صنفی ترتیباتی برای رعایت بهداشت ، ایمنی و یا زیبایی محل کسب تعیین و ابلاغ می‌گردد و افراد صنفی در انجام ترتیبات مذکور با مخالفت مالک ملک مواجه می‌شوند ، می‌توانند با جلب موافقت مجمع امور صنفی مربوطه یا هزینه خود اقدام لازم را به عمل آورند . تصمیمات مجمع امور صنفی و اجرای آن باید به نحوی باشد که به تشخیص شهرداری موجب تغییر اساسی ساختمان نگردد و همچنین سفایر با ضوابط شهرسازی نباشد .

ماده ۱۲ - دو تبصره ذیل به عنوان تبصره‌های ع و و به ماده ۳۰ اضافه می‌گردد :

تبصره ع - در صورت رای کمیسیون نظارت مبنی بر لزوم صدور پروانه کسب ، استکانت اتحادیه صنفی از صدور آن تخلف از قانون محسوب شده و کمیسیون نظارت بر اساس بند ع ماده ۳۰ این قانون عمل خواهد نمود .

تبصره و - صنفی که تعداد آنها به حد نصاب تشکیل اتحادیه نرسیده و یا فاقد اتحادیه بوده و قابل ادغام در اتحادیه صنفی دیگر نباشد از طریق اتحادیه همگن که توسط کمیسیون نظارت تعیین می‌گردد، پروانه کسب بر اساس این قانون صادر خواهد شد .

ماده ۱۳ - ماده ۳۶ قانون نظام صنفی به شرح زیر اصلاح می‌گردد :
اتحادیه‌های صنفی مکلفند نسبت به کلیه پروانه‌های کسب که قبل از این اصلاحیه صادر گردیده ، رسیدگی لازم معمول و حداکثر ظرف مدت شش ماه نسبت به تعویض و صدور پروانه جدید طبق مفاد این قانون اقدام نمایند . پس

از مهلت تعیین شده در صورت عدم مراجعه صاحبان پروانه، کلیه پروانه‌های صادره قبلی از درجه اعتبار ساقط بوده و با صاحبان پروانه‌های مذکور همانند افراد فاقد پروانه رفتار خواهد شد.

ماده ۱۴ - بند ۳ ماده ۴۰ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد :

کمیسیون موظف است نتیجه بررسی و گزارش‌های خود را به هیأت رئیسه مجمع امور صنفی مربوطه جهت اتخاذ تصمیم تسلیم نماید.

ماده ۱۵ - ماده ۴۸ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد و تبصره‌های آن عیناً به قوت خود باقیست :

کمیسیون نظارت با عضویت رؤسای ادارات .

۱ - بازرگانی رئیس کمیسیون

۲ - کار و امور اجتماعی

۳ - کشاورزی

۴ - امور اقتصادی و دارائی

۵ - صنایع

۶ - بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۷ - کمیته انقلاب اسلامی

۸ - شهرداری

۹ - رئیس شورای شهر

۱۰ - رئیس مجمع امور صنفی تولیدی، خدمات فنی .

۱۱ - رئیس مجمع امور صنفی توزیعی، خدماتی .

۱۲ - نماینده دادستان

۱۳ - نماینده استانداری در مرکز استان و نماینده فرمانداری و یا بخش‌ری

در مراکز فرمانداری و بخش‌داری تشکیل و با حضور حداقل ۷ نفر رسمیت می‌یابد.

و تصمیمات با ... جموع آراء حاضرین معتبر خواهد بود .

ماده ۱۶ - بند ذیل بعنوان بند ۵ به ماده ۴۹ اضافه می‌گردد :

۵ - رسیدگی و بازرسی عملکرد سازمان‌های صنفی و تطبیق اقدامات انجام

شده آنها با قوانین و مقررات مربوط .

تبصره - سازمان‌های صنفی موظفند همکاری لازم را در این مورد به عمل

آورند .

ماده ۱۷ - بند ۹ الی ۱۴ ماده ۵۲ حذف و بندهای ذیل به عنوان بندهای ۹ و ۱۰ به آن اضافه می‌گردد :

۹ - وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

۱۰ - وزیر دادگستری

ماده ۱۸ - موارد ذیل در قانون نظام صنفی حذف گردید :

ماده ۱۱ ، بند ۱ ماده ۲۳ ، فصل ششم به همراه مواد ۴۶ و ۴۷ ، ماده

۶۱ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵

ماده ۱۹ - در موارد ذیل « شورای مرکزی اصناف » حذف و عبارت « مجمع امور صنفی ذریبط » جایگزین می‌گردد :

بند ۷ ماده ۲۵ ، تبصره ۱ ماده ۳۹ ، ماده ۵۰ ، بند ۴ و ۶ ماده ۵۰ ،

ماده ۶۰ ، تبصره ۱ و ۵ ماده ۶۰ ، ماده ۶۲ .

ماده ۲۰ - در موارد ذیل عبارت « شورای مرکزی اصناف » حذف می‌گردد :

تبصره ماده ۱۳ ، ماده ۳۲ ، ماده ۵۵ .

ماده ۲۱ - تبصره ۴ ماده ۶۰ به شرح ذیل اصلاح گردید :

اظهارنظر در مورد درآمد رؤسای اتحادیه‌ها با مجمع امور صنفی ذریبط و اظهارنظر در مورد درآمد اعضاء مجمع امور صنفی یا کمیسیون نظارت خواهد بود . در صورت بروز اختلاف با رعایت بند ۱ ماده ۵ طبق مقررات عمومی مالیات‌های مستقیم نسبت به مورد اختلاف رسیدگی خواهد شد .

ماده ۲۲ - در ماده ۷۲ عبارت « شورای مرکزی اصناف » حذف و به جای

آن عبارت « اتحادیه صنف مربوطه » جایگزین می‌گردد .

ماده ۲۳ - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه شوراهای مرکزی

اصناف منحل می‌گردد .